

Dit was 2021: de moordende onzekerheid van het stikstofarrest

duiding

Een aantal thema's beheerste afgelopen jaar overduidelijk de landbouwactualiteit. VILT pikt er de komende weken de belangrijkste trends uit en blikt erop terug met iemand die het vanop de eerste rij allemaal beleefde. Ons vierde verhaal focust op het stikstofdossier: 2021 was het jaar van het stikstofarrest dat plotseling een deken van onzekerheid over de landbouw wierp. Maarten Moermans die samen met zijn broer het melkveebedrijf van zijn ouders wil overnemen, ervaart deze “moordende onzekerheid” aan den lijve.

6 JANUARI 2022 – LAATST BIJGEWERKT OM 27 JANUARI 2022 13:49

Lees meer over:
stikstof

De toekomst zag er rooskleurig uit voor de melkveefamilie Moermans uit het Limburgse Dilsen-Stokkem. Een omgevingsvergunning voor de uitbreiding van het melkveebedrijf in drie geleidelijke fases van 100 naar 575 koeien over 15 jaar was goedgekeurd door de provincie. Er was nog wel protest aangetekend door twee omwonenden en drie natuurverenigingen, maar Maarten Moermans had er goede hoop op dat deze barrière wel beslecht kon worden. “We zitten een kilometer van een natuurgebied, maar de stikstofimpact van het nieuwe, toekomstige bedrijf bedroeg 2,4 procent. Daarmee bleven we ver onder het plafond van 5 procent.”

Aan het zelfvertrouwen van de jonge melkveehouder kwam eind februari een einde toen de Raad voor Vergunningsbetwistingen een vergunning voor de uitbreiding van een pluimveestal vernietigde op basis van de stikstofuitstoot van het bedrijf. De Raad voor Vergunningsbetwistingen noemde de stikstofregelgeving en de 5-procentdrempel te laks en niet wetenschappelijk onderbouwd. Volgens de rechter kon het pluimveebedrijf niet bewijzen dat een nabijgelegen Natura 2000-gebied niet verder wordt aangetast door de uitbreiding. Het was het begin van wat het stikstofarrest zou gaan heten.

Uitgelicht

Zet recent arrest het Vlaamse stikstofbeleid op losse schroeven?

nieuws

De stikstofregelgeving voor landbouwbedrijven die uitbreiden is te laks en niet wetenschappelijk onderbouwd. Dat staat in een arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen d...

26 FEBRUARI 2021

Lees meer

Vergunningsaanvraag ingetrokken

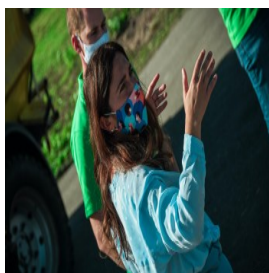
“Toen deze uitspraak er kwam, was het al gauw duidelijk dat de vergunningsprocedure tot stilstand kwam”, vertelt Maarten Moermans (26) die samen met zijn broer Pieter (30) het melkveebedrijf van zijn ouders wil overnemen. “Om een inkomen voor drie gezinnen uit het bedrijf te halen, zijn 100 koeien niet voldoende en is een uitbreiding noodzakelijk”, begint Maarten het familie verhaal dat symbolisch is voor de Vlaamse landbouw in het algemeen.

Moermans spreekt van een “moordende onzekerheid”. In de eerste uitbreidingsfase was een verdubbeling van de melkveestapel voorzien van 100 naar 200 koeien. Gesprekken met de bank over de financiering van een nieuwe stal waren al opgestart. Daarnaast waren de broers vanaf 2019 al begonnen met het aanhouden van extra jongvee om de uitbreiding mogelijk te maken. “Dit had tot gevolg dat we op ons bedrijf geconfronteerd werden met een infrastructuur die eigenlijk aan vernieuwing toe is en een jongveestapel die te groot is. Momenteel kost het stikstofarrest ons gewoon geld. Dit alles levert voortdurend stress op.”

“Het is afwachten hoe de nieuwe stikstofregeling eruit komt te zien”, vervolgt de Limburger die geen enkele voorspelling durft te doen over de toekomst. “Mogen we nog uitbreiden? En zo ja, welke maatregelen moeten er genomen worden en wat gaat dat kosten? En kunnen we er dan nog aan uit om te boeren? Wij willen zeker onze bijdrage leveren aan het milieu, maar het rendement van het bedrijf is ook belangrijk. Hier hangt onze broodwinning van af.”

“Mogen we nog uitbreiden? En zo ja, welke maatregelen moeten er genomen worden en wat gaat dat kosten? De onzekerheid is moordend

Maarten Moermans - Melkveehouder en ondervoorzitter Groene Kring

nieuws

Expertenpanel voor aanpak stikstof voorgesteld

28 JANUARI 2021

Dagelijks stress en moordende onzekerheid

De jonge landbouwer dringt bij de overheid aan op een snelle beslissing en hoopt dat de situatie niet zo lang aansleept als in Nederland. “Wij gaan uit van een goed akkoord, maar al zou het akkoord minder positief uitvallen voor het bedrijf dan weet ik tenminste waar ik naar toe kan en dat is beter dan de huidige onzekerheid”, zegt hij.

Net als in Nederland blijkt het stikstofdossier in ons land een moeilijk te kraken noot. De Vlaamse regering had toegezegd voor het einde van het jaar met een nieuwe PAS-regeling te komen, maar door de complexiteit en botsende partijbelangen werd dit over het nieuwe jaar getild. Bij de vormgeving van het nieuwe stikstofkader is een belangrijke rol weggelegd voor het PAS-expertenpanel dat begin van het jaar werd opgericht en dat wordt aangestuurd door Silvia Lenaerts, vicerector van de universiteit van Antwerpen.

In afwachting van het ‘kader voor de toekomst’ heeft het gezin besloten de jongveestapel af te bouwen. “Deze kost alleen maar geld en levert niets op. Dan is het beter om op termijn extern jongvee aan te kopen”, vertelt Moermans. Omdat het bedrijf op dit moment niet voldoende inkomen kan bezorgen voor hem en zijn ouders werkt hij buitenshuis bij, net als zijn broer Pieter die inseminator is bij CRV.

Een scenario waarin geen uitbreiding mogelijk is en waarbij het bedrijf wordt overgelaten aan één van de twee zonen is voorlopig nog niet besproken aan de keukentafel. “In geval van nood moeten we op zoek naar alternatieve verdienmodellen voor het bedrijf”, aldus Moermans junior die aangeeft dat de huidige vergunning voor 100 melkkoeien in 2019 nog voor onbepaalde tijd verlengd is.

Stikstofarrest is een thema bij elke jonge boer

De jonge aspirant boer is tevens ondervoorzitter van Groene Kring en ziet hoe het stikstofarrest veel van zijn leeftijdgenoten in Vlaanderen in de greep houdt. “Wij hebben 3.500 leden en het stikstofdossier speelt op wel elk bedrijf. Wij zijn allemaal jonge boeren die aan het begin van hun carrière staan en nog een hele toekomst voor ons hebben. Om deze toekomst te waarborgen zijn meestal aanpassingen van het bedrijf nodig, bijvoorbeeld vernieuwing of uitbreiding.”

Hij geeft aan dat een jonge landbouwer minstens twintig jaar vooruit moet kunnen plannen om zo ook een engagement aan te kunnen gaan bij de bank. “Maar dat staat op dit moment allemaal on hold. Wij weten niet waar we aan toe zijn. We weten niet of we kunnen verder boeren en zo ja, onder welke omstandigheden”, herhaalt hij zijn eerdere woorden.

De onzekere situatie waarin de jonge boeren zich bevinden, was voor Groene Kring aanleiding om samen met Boerenbond en FERM het tractorprotest te organiseren in december van vorig jaar. Maar liefst 4.000

Reportage

Massale opkomst voor tractoracties in vijf provincies

1 DECEMBER 2021

boeren, waaronder zeer veel jonge landbouwers, waren met hun tractoren naar vijf locaties in de vijf Vlaamse provincies gekomen om met een tractorstoet hun ongenoegen over het stikstofdossier en overheidsbeleid te uiten. Naast het stikstofarrest speelde ook een algemeen gevoel van ongenoegen mee bij het protest: boeren voelen zich niet gewaardeerd door de samenleving.

Het was niet de enige keer dat de jonge boeren hun stem lieten horen over het overheidsbeleid en het agrarische ondernemersklimaat. Begin november hadden Groene Kringleden zich verzameld op 60 pleinen in Vlaanderen waar zij aandacht vroegen voor de moeilijke, onzekere omstandigheden waarin zij moeten boeren. Als symbool voor de protestactie, die plaatsvond onder de slogan 'wat als de boer niet meer voortploegt', hadden de jonge boeren ploegen meegebracht.

Uitgelicht

Jonge boeren bezorgd om hun toekomst in Vlaanderen

nieuws

Op zowat 60 pleinen in Vlaanderen hebben jonge landbouwers van de Groene Kring dinsdag actie gevoerd om aandacht te vragen voor de moeilijke omstandigheden waarin ze momenteel...

2 NOVEMBER 2021

Lees meer

0

Vlaamse boeren is jonger dan 40 jaar

0

Vlaamse boeren is jonger dan 35 jaar

Ook anderen problemen aan basis van onzekere toekomst

Tijdens dit protest was er ook aandacht voor andere problemen waar jonge landbouwers momenteel mee kampen: het chronische gebrek aan (betaalbare) landbouwgronden en de slechte opbrengsten in bijvoorbeeld de varkenshouderij. Door de lastige omstandigheden waarin landbouwers momenteel moeten werken, loopt de interesse onder jongeren om actief te zijn in de land- en tuinbouw zienderogen terug. Nog slechts 10 procent van de landbouwers is jonger dan 40 jaar, 6 procent jonger dan 35 jaar en bij slechts 13 procent van de boeren ouder dan 50 jaar staat er een opvolger klaar. Ondanks de moeilijke omstandigheden om te boeren, houdt Moermans zich vast aan zijn oorspronkelijke toekomstplanning. "Ik hoop dat de regering op korte termijn met een nieuwe PAS-regeling komt en ik het ouderlijke melkveebedrijf in de toekomst samen met mijn broer kan uitbaten. Ik doe niets liever dan met melkvee werken."

Bron: Jerom Rozendaal

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1030 Schaerbeek

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

© 2025 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra